

WENDY ROSE

Helen

(LOO-WIT)

*Abogy ezzel az
idős nővel bánnak,
már nem törődik azzal
mit gondolnak róla,
kiköpi fekete dobányát
gyűrött ágából,
akárhogyan is, de
kinyújtóztatja testét.
Felkel végre,
hamut szór a hóra,
a hideg csikkek
semmit nem ígérnek,
csupán a tél
haladtát.
Cédrusok évszázadai
kötik ezt az asszonyt
a földböz,
áfonyaszalag
bizsereg nyakán.
Körötte
gépezet morog,
vícsorog és szánt
hatalmas foltokat
bőrén.
Északnak kuporodik,
remegése a hajnal forrása.
Lankáinak borzongása,
karjának mozdulata
előcsalja a fényt.
Kibomlik a feketeszeder,
elmozdulnak a kövek;
nem mintha ne
figyelmeztette volna őket.
Ahudt, mégis hallotta
a csizma kaparó hangját,
a talaj csikorgását,
vékony vállával
érezte a pokróc testességét.
Szabad kezével
megtalálja és magasra emeli*

*minden fegyverét;
torkáról lesöpri
a gallyakat,
énekel, énekel,
felrázza az eget,
mint a pokrócot maga körül,
Loo-wit énekel, énekel,
énekel.*

Dobszó

(DRUM SONG)

*Figyelj. Teknős,
mind a négy karmos
lapos kerek lábad
lassan, egyenletesen
lép földre, kőre.
vízre.*

*Figyelj. Fakopáncs,
ha fúj a szél,
felemeled vörös fejed,
ülsz fakéreg és faág
függőleges földi világán.*

*Figyelj. Havasi nyúl,
bokorból üregbe vonszolódik
pocakod, bajuszod táncol,
szemed felfelé néz,
oda, ahol a baglyok vadásznak.*

*Figyelj. Asszony,
nyelved elolvadt,
magod elültetődött,
fennsíkról fennsíkra
lopótök rázódik,
hegyek sora
pokróccal csípőjükön.*

Hozzám hasonlító nők

(WOMEN LIKE ME)

*Betarthatatlan ígéreteket teszünk.
Neked, Nagymama azt mondtam, hogy minden
rád támadó bogáncsot és tüskét kibúzok a bőröd alól,
kivágom a szédült eukaliptuszfat,
kiszűröm a sötét olajos mérget a földből –
hogy újra boldog és büszke lehess,
teljeséggel átalakulva
robbanbass a holnapba.*

*De mit vágjak ki először?
Mit húzzak ki először?
Legyen talán az orosz tövis az első,
lent a markológép harapta dombnál?
Vagy az afrikai aggófű,
vagy a szélben bucskázó ördögszekér?
Vagy a jobb kezem középső ujja?
Vagy a bal szemem, vagy a másik?
Vagy a derekamból hasítsak ki egy darabot,
vagy a combomból egy zsíros szeletet?
Annyira vagyok megtörve,
mint bármelyik indián földdarab,
gyökereim ezernyi vándorlás elágazásai.
Lányaim nem születtek meg soha. Annyira
vagyok megszálló, mint minden bennszülött,
annyira az élet utolsó napja, mint az első.
Úgy véltem, te is olyan keserű vagy, mint amilyen én,
remegsz és haragszol az idegen súly alatt.
Ki boruljon virágba? Ki fogadja a virágport?
Ki eressen gyökeret, kit kéne metszeni,
kit meglocsolni, leszedni?
Megetessem a fehérarcú marhát,
amely a halálvonatra érkezésére vár,
kifésüljem farkából a féktelen magvakat?
Ki térjen vissza, át a tengeren
vagy a Bering-szoroson, vagy az ezelőtti földön
vagy az Anyaföldön át? Ki menjen sikoltva
másik elégett, megolvadt égitestre egy távol bolyongó csillagon.
Ki gyógyuljon meg, ki sérüljön meg? Ki száradjon meg
egy másik bolygóra? Elégni, megolvadni
egy távoli nap tűzében? Kire kellene emlékezni?
Ki legyen a földből és egy másik világból álló steril kiméra;*

*bennszülött arcú idegen,
vagy
idegen arcú bennszülött?*

Nemzetközi imaóra a yellowstone-i bölénycsordáért

(INTERNATIONAL HOUR OF PRAYER FOR THE
YELLOWSTONE BUFFALO HERD)

*A reggel szájából
csontok tűnnek elő,
suttogott ima
görbe szarvak fölött;
a préri már túl van
a remegő púpokon
és a kilélegzett
szentséges füst szikráján.
Fonott édesfű
legyen patáik között;
bár a koplalás keményszorítású
ezen a földön,
teremjen végtelenül az őshonos fű
a sárga kövek és a csillagok között.
Még ha csak egy ember kezdett volna dalolni,
pedig több ezer énekelt. Ő, aki eljött a wisconsini
farmerekhez és átformálta életüket,
aki áldását,
újszülött képében hozta el.
Ő, akit Csodának neveztek el,
a Fehér Bölényborjú Leány
vissza kell, hogy térjen a golyók szapora tüzében,
az ösvények legveszedelmesebbikén.
Rocksztárok, milliomosok ajánlottak
milliónyi dollárt a küszködő farmeroknak,
de a Lány belekezdett átváltozásába és jóslatába,
megérintve őket megértik, és megértették,
ha nem is az imák szavait,
de legalább a tiszteletet, hogy kell az oltalom,
és az ajtókat nyitva kell tartani.
Ahogyan száz évvel ezelőtt,
ajándék gyűlt a halálból
vonatok, buszok, autók, repülők*

*cipelik az iszonyú féreg szelvényes testét
végig a vidéken, és a prédák üvöltése
kettébasítva ébreszti a Napot. Elérkezett az idő,
hogy az ellopott gyöngyök és szilánkok, csontok és kések
visszajussanak minden sírba.
A sírok nem sírok többé, hanem anyaméhek;
az adományok égetik kezüket,
és a csontok lerepülnek
a múzeumpolcokról,
táncolni a hullámozó fűben,
újraépíteni a tüdőket, beindítani a szíveket.*

*Legalább száz ember
és százembernyi szívtelenség; kívánják, bár találnának
indiánokat, hogy megöljék őket, bár indiánokat ölni ma már
illegális, de így kifogást keresnek,
hogy puskáikat célzásra emelhessék,
nem hallva a bölényimádság moraját,
nem érezve a holnap borzongását,
nem hallva Csoda jöslatát,
mosolyogva nézik, amint egyre gyengülnek a lábak,
a szarvak a préri földjébe vájnak,
a Föld ismét elárultatott.*

GYUKICS GÁBOR FORDÍTÁSA

EVA LUKA

Egy tiszta nő a dagályban

(ČISTÁ V PRÍLIVE)

*Mindig ugyanaz
az álom: állok a tengerben,
sós víz tapasztja szemérmes ruhámat
szemérmetlen testemre, sirályok, a tenger macskái,
rikoltják érthetetlen versüket
a szélbe. Állok csak, üres
tenyerem ég,*

*képtelenség felidézni,
mi bajtott, hogy kinyissam
minden érzékemet, élesen érezzek és várjak,
mint az állat a prédájára, dacos és lázadó,
egyedül a világ végén, valahol Ázsiában,*